

Varjosynodaalikirja 2022

KADOTUS

**Matti Kivilahti, Teemu Paarlahti, Heidi Pasanen,
Katja Pääkkönen & Jarkko Vikman**

Kadotus

**Matti Kivilahti, Teemu Paarlahti,
Heidi Pasanen, Katja Pääkkönen &
Jarkko Vikman**

Kadotus

—

varjosynodaalikirja 2022

*Pamfletti siitä, kuinka pelastuspuheen lisäksi on kohdattava
myös se, mitä ja miten Suomen evankelis-luterilaisessa
kirkossa puhumme kadotuksesta.*

Kadotus – Varjosynodaalikirja 2022

Toimittanut: Matti Kivilahti

© Tekstit: Matti Kivilahti, Teemu Paarlahti, Heidi Pasanen,
Katja Pääkkönen, Jarkko Vikman

© Kansi: Katja Räsänen-Vesala

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6672-9

Esipuhe – Johdanto kadotukseen

Syyskuussa 2022 järjestetään Suomen evankelis-luterilaisen kirkon papiston synodaalikokous. Synodaalin teemana on *pelastus*. Aihe on tärkeä, sillä kirkon ydinsanoma liittyy kysymykseen pelastuksesta. Kirkko on kertomassa sanomaa pelastuksesta ja kutsuu luokseen, jottei yksikään joutuisi kadotukseen vaan saisi iankaikkisen elämän.

Papit puhumassa pelastuksesta on kirkon opin ja papin työn ydintä. Silti siinä on jotain, mikä kaiheri mieliämme. Pysymällä visusti pelastuspuheen tutuilla poluilla, ei ymmär-retä kokonaiskuvaa. Kirkasotsainen puhe pelastuksen auvosta ei tavoita heitä, joille pelastus on vieras ajattelutapa. Ylipäättään puhuminen pelastuksesta johtaa helposti siihen, että tuijotellaan taivaita, eikä suurin surminkaan rohjeta katsoa kadotusta kohti ja niin ollen keskustella siitä.

Kun puhutaan kadotuksesta, puhutaan oikeasti siitä, miksi kirkkoa tarvitaan. Miksi en silti oikein voisi edes kuvitella, että synodaalikokouksen otsikko olisi kadotus? Juuri siksi, että aihe vaikuttaa yhtä aikaa vaikealta ja tärkeältä, syntyi ajatus varjo-synodaalikirjasta. Kirjoittajajoukkomme lähestyy aihetta hyvin laveasti, hyödyntäen tekstilajeja laajemmin kuin on teologises-sa perinteessä tavattu tehdä. Olemme pirun tosissamme, mutta

sallimme itsemme käsitellä aihetta leikkisästi, vailla sovinnaisuuden taakkaa.

Pieni kirja kadotuksesta on vilpitön hatunnosto teologiselle keskustelulle, jota synodaaleissa sekä papin työssä käydään kollegojen kesken tai seurakuntalaisten kanssa. Samalla tämä on ilkikurinen silmänisku sille turvalliselle ja vakiintuneelle puhetavalle, jossa kirkko mieluummin puhuu siitä, mikä on sille mieleen kuin mitä siltä kaivattaisiin.

Sisällysluettelo

Jarkko Vikman	9
“Enhän minä tuomitse, mutta Jumala...”	
<i>Kadotuksella pelottelua ja hengellistä väkivaltaa 4. Esran kirjan tapaan</i>	
Katja Pääkkönen	17
Lucifer ja tuomitut sielut	
Matti Kivilahti	25
Me olemme katoavaisia.	
<i>Välttämätön tarkistus kristilliseen tuomitsevaan kadotuspuheeseen.</i>	
Teemu Paarlahti	31
Pelistä pois?	
<i>Kaikki joutavat kadotukseen eli piru irti Kirkkokadulla</i>	
Teemu Paarlahti	38
Maassa rauha	
<i>Introvertin taivaallista kuvittelua</i>	
Heidi Pasanen	45
Kiertomatka Kadotukseen	
Matti Kivilahti	58
Kadotuksen sivupolulla	
Tekijöiden esittely	66

Jarkko Vikman

“Enhän minä tuomitse, mutta Jumala...”

***Kadotuksella pelottelua ja hengellistä väkivaltaa 4. Esran
kirjan tapaan***

Sanotaan, että uskova ei voi tuomita, vaan ainoastaan Jumala voi. Ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla kirjoitettu 4. Esran kirja ottaa kaiken ilon tästä mahdollisuudesta, jota kuvaan alla *etäännytetyksi hengelliseksi väkivallaksi*. Kirjan päähenkilö on yliluonnollisten näkyjen näkijä, joka useaan otteeseen pyytää Jumalaa säästämään vääräuskoiset kostoltaan; väkivallalta ja kivuliaalta kuolemalta. Kertaakaan Jumala ei pyyntöön suostu. Kuvailen seuraavassa lyhyesti tätä päähenkilön hahmoa kirjallisena tehokeinona, joka etäännyttää kirjoittajan (tai kirjoittajien) omaa vastuuta Jumalan vihasta. Lopuksi väitän, että tämänkaltainen etäännyttäminen ei ole vastuullista uskonnollista toimintaa: ihmisen tulee itse seistä Jumalansa näkemyksien taustalla. Kirkkona meidän tulee pystyä samaan opettaessamme helvetistä.

Meidän 4. Esraksi kutsumamme kirja on monipolvinen kokonaisuus, joka on käynyt läpi useita editiovaiheita. Se ei kirkossamme ole osa Raamatun kaanonia, mutta teos löytyy esimerkiksi varhaisesta kristittyjen latinankielisestä

käännöksestä nimeltään *Vulgata*. Alkujaan juutalaiseen teokseen on jo varhain lisätty Jeesuksen merkitystä korostavat alku ja loppu (luvut 1–2 ja 15–16, joita toisinaan myös nimitetään 5. ja 6. Esraksi). Tämä osoittaa, että teos on ollut tärkeä niin niille, jotka pitivät Jeesusta messiaana (ja saattoivat tuntea muuta ”kristillistä” tuomionpäivän kuvastoa) kuin myös Jeesus-liikkeen ulkopuolisille juutalaisille. Ei siis voida väittää, että kirjan ajattelu edustaisi vain äärimmäistä ei-kristillistä tapaa sulkea laajat kansanosat pelastuksen ulkopuolelle. Varhaisella Jeesus-liikkeellä oli aivan samanlainen into tuomitsemiseen. Se näkyy myös tavassa, jolla 4. Esran kirja on ”kristillistetty” edellä mainittujen lisäyksien avulla.

Teoksen minäkertoja näkee näkyjä, joiden merkitys tutkimuksessa usein liitetään Jerusalemin temppelin tuhon jälkeiseen juutalaisuuteen. Teos näyttää pohtivan, miksi Jumala sallii roomalaisten väkivallan juudealaisia ja heidän kulttuuri-perimäänsä kohtaan. Teos kysyy, milloin tämä vääryyden valtakausi päättyy? Vastaukseksi nousee kristillisestä kentästäkin tuttu vastaus: kaikki muuttuu pian paremmaksi, kun pahat ihmiset joutuvat helvettiin. Esraksi nimetty näkijä kuitenkin kuvataan vastahakoiseksi tämän ratkaisun kanssa. Hänen asennettaan voitaisi kuvata kirkostamme tutulla verbillä ”kipuilla”. Kirkossa kipuilemme vaikeiden asioiden

KADOTUS on varjoteos 2022 järjestettävän Suomen evankelis-luterilaisen kirkon synodaalikokouksen kirjalle, jonka teemana on Pelastus.

Tässä kirjassa viisi pappia kääntyy katsomaan kadotuksen varjoihin, oppiakseen siten jotain pelastuksesta. Jotain, mitä ei ole tavattu sanoa, kun kirkko on takertunut kanonisoituneeseen puhetapaansa.

Tervetuloa lukumatkalle kohti kadotusta!
Kirjan kirjoittajien opastamana kyse ei ole yhdensuuntaisesta matkasta.

